

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földmives Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1940.

XXI. évfolyam, 24. szám.

Junius hó 16.

Merénylet a nemzet ellen!

Senki sem csodálkozhat azon, hogy az egész magyar közvélemény — politikai felfogásra, felekezetre, foglalkozásra, vagy társadalmi osztályra való tekintet nélkül — a legnagyobb megütközéssel és felháborodással fogadta azt a törvénytervezetet, amely az elmúlt napokban két nyilas képviselő aláírásával látott napvilágot és amely a magyar szentkorona területén élő nemzetiségek kérdését óhajtja szabályozni. Az egészséges nemzeti öntudat és az egyetemes magyar szellem megnyilatkozásának tekinthetjük azt, hogy

az egész magyar sajtó és a magyar társadalom megdöbbenéssel, sőt mondhatjuk: megvetéssel fordult el ettől az elmeműltől,

amelyről igazán nehéz megállapítani, hogy a teljes tudatlanság szülte-e, vagy a rosszindulat és az egyetemes magyar gondolat ellen irányuló ártó szándék?

Méltán kérdezhettük, miért volt szükség éppen most erre a szerencsétlen törvénytervezetre? Éppen most, amikor egész Európa egy minden eddiginél súlyosabb és pusztítóbb háboru lázában ég és még senki sem tudhatja, hogy ennek a kataklizmának lefolyása után, hogyan fog kialakulni az új Európa arculata. Azzal ugyanis minden józanészű magyar ember tisztában van, hogy az ország határain belül élő idegen anyanyelvű nemzeti kisebbségeknek vannak rendezésre és elintézésre váró kulturális és egyéb kérdéseik. Ha az alkalmas idő elkövetkezik s a világháboru végső hullámai elvonulnak,

ezek a kérdések minden bizonytalannal napirendre fognak kerülni és olyan megoldást nyernek majd, amely össze fogja egyeztetni a kisebbségek jogos érdekeit az egységes magyar nemzet hagyományával és alkotmányával.

Hubay Kálmán és Vágó Pál nyilas-kereszties képviselők törvénytervezetének azonban csak a legkisebb büne az, hogy nem időszerű. A nemzeti közvélemény méltó felháborodását tulajdonképpen az ébresztette fel, hogy a politikai lelkiismeretlenségnek, vagy bűnös tudatlanságnak ez a paragrafusokba szedett terméke súlyos merényletet követett el a magyar alkotmányosság és az osztatlan magyar nemzet ellen! Népcsoportokra akarja Hubay és szerzőtársa az ezeréves magyar nemzetet felbontani, olyan

időkben, amikor minden egészséges és élni akaró nemzet éppen arra törekszik, hogy minden erejét és a nemzet minden tagját az egyetemes célok szolgálatába állítsa. A legsúlyosabb lelkiismeretlenségnek kell tehát minősítenünk a nyilas képviselők nemzetiségi törvénytervezetét, amely szakítva a magyar alkotmány, a magyar jogfejlődés és a magyar történelem minden hagyományával,

meghatározhatatlan részekre akarja bontani a nemzetet, ezzel olyan súlyos zűrzavart idézve fel a nemzet életében, amelynek következményei a jövő szempontjából szinte beláthatatlanok.

1918 gyászosemlékű októberének alkotásaira, a hirhedt Jászi Oszkár-féle nemzetiségi elgondolásra emlékeztet ez a törvénytervezet, amelyre egyébként igen jellemző az, hogy még a nyilas pártok tagjainak túlnyomó része is megtagadta a vele való azonosságot.

Érdemben vitatkozni, vagy bírálatokba bocsájtkozni ezzel a törvény-

tervezettel nem lehet és nem is szabad. Annyira merőben ellenkezik a szentistváni hagyományokkal és mindazzal, ami minden magyar ember előtt szent és örök érték, hogy annak sorsa nem is lehet kétséges: sürgősen el kell felejteni és napirendre kell térni a szerencsétlen alkotás felett, de annál kevésbé szabad megfeledkezni arról, hogy az Urnak 1940. esztendejében akadt két, magát magyarnak tartó törvényhozó, akik annyira eltévelyedhettek, hogy előre megfontolt szándékkal a magyar közvélemény elé mertek lépni egy olyan nemzetiségi törvénytervezettel,

amely messze túlhaladja mindazokat az igényeket, amelyeket bármely, a magyar földön élő idegenajku magyar állampolgár támaszthat a magyar állammal és a magyar nemzettel szemben

és amelynek megvalósítása a nemzetre nézve egyértelmű lenne a bomlással és a biztos pusztulással.

A javaslatot egyébként Hubay Kálmán és Vágó Pál junius hó 6-án, csütörtökön nyújtották be a képviselő-

házban. A javaslat az idegenajku állampolgárokból „népcsoportokat” kíván alkotni és külön önkormányzati szerveket létesít számukra, amelyek közjogi testületek lennének. A közoktatásügyet, közművelődést, népjóléti ügyeket, a községi tisztviselők kinevezésének ügyét a javaslat ezekre az önkormányzatokra bízna, tehát nem a magyar kormányra; a népcsoportok képviselőket is küldenének az országgyűlésbe. A népcsoportok nemcsak önálló pénzügyekkel rendelkezének, hanem népcsoport-anyakönyvvel is, amelyekben nyilvántartának a népcsoport tagjait. A javaslat a nem magyar népcsoportba tartozó állampolgárok részére meg akarja tiltani a névmagyarosítást. A javaslat többi része a nyelvhasználatra, döntőbíráóságokra és egyéb kérdésekre vonatkozólag tartalmaz rendelkezéseket.

A nyilas párt javaslata ellen megmozdult az egész magyar társadalom. Legkiemelkedőbb volt a Magyar Tűzharcos Szövetség tiltakozó gyűlése, amely junius 10-én este folyt le a fővárosi Vigadóban. A gyűlés a kard és vér jogán arra kérte a kormányt, hogy a javaslat benyújtói és szerkesztői ellen azonnal tegye folyamatba a megtorló intézkedéseket. Az izgalmas lefolyású gyűlést a rádió is közvetítette.

Olaszország hadat üzent Angliának és Franciaországnak

A német hadsereg megtörte a francia ellenállást — Német motoros csoportok Páris külvárosainál — A norvég főparancsnokság beszüntette az ellenségeskedést

A világpolitikai helyzetben június 10-én óriási és hatásában kiszámíthatatlan változás következett be. Mussolini olasz miniszterelnök délután hat órakor beszédet tartott Rómában és bejelentette, hogy

Olaszország hadat üzent Franciaországnak és Angliának.

Soha államférfiu tömörebben és érecesebben még nem indokolta elhatározását, mint a Duce, amikor ezeket mondotta:

— Az egész világ a tanúja: Olaszország mindent megtett, hogy elkerüljük azt a vihart, amely Európát pusztítja. Ha el vagyunk szánva, hogy szembenézzünk a háboru minden kockázatával és áldozatával, ez annyit jelent, hogy Olaszország becsülete, érdekei és jövője ezt vaskényszerűséggel követelik.

Hogy mi a célja Olaszország hadbalépésének, azt Mussolini így határozta meg:

— Szét kell törnünk azokat a katonai és területi bilincseket, amelyek

reánk nehezédnek, minthogy egy negyvenötmillió nép csak akkor szabad, ha szabad égre néz.

A Duce szózata Magyarországon a legrokonszenvesebb visszhangot keltette. A párisi környéki békekisemizettjei vagyunk mi is. Megértjük a nagy olasz nemzet keserűségét, amely végre is megérlette gyümölcsét az elszánt oékítkezésben. Megértjük, hogy változtatni kíván a helyzetet, amely állandó veszedelmes fenyegetést és lealázó nemzeti önmegtágadást jelentett számára.

A Duce, az első felelős államférfiu, aki a magyar igazságért sikraszállt, fegyverbe szólította hatalmas nemzetét.

S megindultak az olasz milliók, hogy szétörjék a katonai és területi bilincseket. Van-e és lehet-e magyar ember, aki ezt a szent célt meg nem érti és át nem éri? Annak a Mussolininek ajkáról, aki sohasem szánt meg hangoztatni, hogy Olaszország érdeke az erős és hatalmas Magyar-

ország. S ha most, mint a Duce mondotta: „ültött az óra, amelyet a végzet jelölt ki” Itália számára, jobban érezzük, mint a multban bármikor, hogy Magyarországnak is elsőrendű érdeke az erős és hatalmas Olaszország. A becsületes és hálás magyar közvélemény ebből a szempontból figyelni a most megindult világtörténelmi folyamatot.

Az elmúlt hét eseményeit az európai háboru 41-ik hetéről az alábbiakban foglaljuk egybe:

Junius 6. Az előző napon megindult támadás során a németek 15 kilométer mélységben nyomultak előre. Reynaud francia miniszterelnök rádióbeszédében hangoztatja, hogy „Franciaország végre önmagára talált”.

Junius 7. A német csapatok már 75 kilométerre megközelítették Párist. A német jelentés szerint a Weygand-vonalat az egész vonalon áttörték.

Junius 8. A francia csapatok az

A KORMÁNYZÓ UR SZÜLETÉSNAPJA

Június 18-án tölti be hetvenkettedik életévét vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország Főméltósága Kormányzó Ura. Ezt a születésnapot az idők óriási válságai között Istennek adott mélyeség hálával üli meg az egész nemzet. Azzal a mélyesen megnyugtató érzéssel, amelyet az égháboru zengésétől megriasztott gyermek érez az erősnek, jónak és példaképnek tudott édesapa közelségében.

Imádkozunk igaz szívvel és erős akarattal Érte, hogy tartsa meg a jóságos Isten Öt minél tovább ennek a benne bizó hazának és nemzetnek biztos oltalmára...

egész vonalon visszavonulnak. Francia repülők Berlin külvárosában gyárakat bombáznak. A szovjetunió legfelsőbb tanácsa határozatot hoz a délkelet-európai és balkáni béke fenntartásáról. Német vezetőkörök hangoztatják, hogy Délkelet-Európa a megszállás alatt semlegesség állapotába lépett.

Június 9. A norvég főparancsnokság beszüntette az ellenségeskedést. Norvégiából visszavonták az angol és francia csapatokat. Narvik német kézen van. Megindulnak a fegyverletételre vonatkozó tárgyalások. A norvég király és a kormány Angliában elhatározzák, hogy más arcvonalakon folytatják a harcot. Reynaud francia miniszterelnök kijelenti: „A harcot folytatjuk, semmi sem fog bennünket megtörni, vagy megijeszteni”.

Június 10. Olaszország hadat üzent Angliának és Franciaországnak. Mussolini kijelentette, hogy Olaszország nem akarja szomszédait: Svájcot, Jugoszláviát, Görögországot, Törökországot és Egyiptomot óriási lelkesedéssel fogadták Olaszország elhatározását. A németek 45 kilométerre közelítették meg Páris.

Június 11. A németek egy ponton már 35 kilométerre megközelítették a francia fővárost. Két teljes francia hadseregcsoporthoz megsemmisült. Párisból menekül a lakosság. Az olasz hadműveletek Málta angol sziget bombázásával megkezdődtek. Az olasz király a Ducet nevezte ki a hadsereg főparancsnokává.

Június 12. Német motoros csapatok jelennek meg Páris külvárosainál. A németek az új hadműveletek sikerét jelentik. Rouen, Compiègne, Reims városok német kézre kerülnek. Olasz jelentés szerint a franciák százezer halottat és sebesültet, továbbá 80 ezer foglyot veszítettek. A tengernél bekerített francia csapatok megadták magukat. Párisban a katonai hatóságok vették át a hatalmat. Az első olasz hivatalos jelentés közli a haderő felsorakozását és Málta újabb bombázását. Egyiptom megszakította a diplomáciai kapcsolatokat Olaszországgal.

Lapunk zárta ez a helyzet, de lehet, hogy mire ezek a sorok az olvasó kezébe jutnak, még nagyobb események történtek.

Kormányrendelet az élelmezés biztosításáról és a termelés megszervezéséről

A kormány a polgári lakosság élelmezésének biztosításán kívül a honvédség élelmezésének és állatainak takarmányszükségletének biztosítását is a földművelésügyi miniszter feladatává tette. A kormányrendelet célja az volt, hogy a mai rendkívüli időkben tervszerűen és egységesen történjék a gondoskodás a honvédség és a polgári lakosság ellátásáról.

E rendelkezés következtében közlelmezési kérdésekben a földművelésügyi minisztérium ügyköre nagy mértékben kibővült.

Az azzal kapcsolatos közlelmezési és egyéb széleskörű gazdasági kérdések egységes irányításával, valamint a minisztertanács felhatalmazása alapján a mezőgazdasági munkálatok zavartalanításának biztosításával a földművelésügyi miniszter — legfőbb rendelkezési jogának fenntartása mel-

lett — vitéz Lukács Béla földművelésügyi minisztériumi államtitkárt bízta meg.

Az ország közlelmezésének ez az újjászervezése maga után vonta annak a szükségességét is, hogy

a rendkívüli viszonyok által megkívánt irányban a mezőgazdasági termelés és értékesítés is megszerveztessék

és hogy gondoskodás történjék a rendkívüli viszonyok megszűnte után következő időre is a mezőgazdasági termelés jövedelmezőségének a biztosításáról. Ez utóbbi feladatok ellátásával a minisztérium kormánybiztosi minőségben Jurcsek Béla országgyűlési képviselőt bízta meg. Munkakörét a földművelésügyi miniszternek, illetve akadályoztatása esetén vitéz Lukács Béla államtitkárnak irányítása és felügyelete mellett látja el.

Nem kívánom, hogy a magyar nép gyermekei a középiskolába tóduljanak! Hóman Bálint kultuszminiszter beszéde a nyolcosztályos elemi iskoláról

A képviselőház június 6-iki ülésén, az iskolázási kötelezettségről és a nyolcosztályos elemi iskolai oktatásról szóló törvényjavaslat tárgyalása során, Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszolt az elhangzott felszólalásokra.

A miniszter kijelentette, hogy célja a népművelés elmélyítése: az oktatás és nevelés tökéletesítésével, a tananyag gyarapításával, az ismereti és erkölcsi elemek, vagyis az oktatási és nevelési szempontok hangsúlyozásával, a keresztény magyar szellem és életszemlélet kifejtésével és a népi művelődési elemek az iskolába való bevitelével és fejlesztésével s a gyakorlati élet szempontjainak érvényesítésével.

Beruházási programjában háromezer népiszkolai épület-egységgel egészíti ki néhai Klebelsberg Kunó gróf iskolaeépítési akcióját.

Ebből a háromezer épületből a jövő iskolaév kezdetére már 2200 felépül, a többi pedig a következő két évben fog felépülni. Ezenfelül 50 mezőgazdasági népiszkola építését vette tervébe. Igyekszik azt a gondolatot megvalósítani, hogy lehetőleg minden járásban legyen egy önálló mezőgazdasági iskola és ugyanott legyen egy felnőttéket oktató téli gazdasági iskola is. 2060 tanítói állást szervezett a legutóbbi három-négy esztendőben, nem szólva a felvidéki és kárpátaljai tanítókról. Fejlesztani kívánja azokat a szociális intézkedéseket is, amelyeket a tanítószolgálat irányában tett. A legsürgősebb feladatnak tartaná a kántori illetmények megoldását, szétválasztását a kántori és tanítói illetményeknek a természetbeni illetményekről, azután a tanyai pótlék bevezetését. Egyes helyeken életbeléptették a vándortanítói intézményt, már nyolcvan ilyen vándortanítói körzet működik. Igen nagy gondot fordítanak az iskolai szellem korszerűtésére, a nemzetismereti oktatásnak a tanítás központjába való helyezésére és a gyakorlati élet szempontjainak érvényesítésére.

Azok a törvényjavaslatok, mondtotta a továbbiak során a miniszter, amelyek az utóbbi évben a népoktatás terén a Ház elé kerültek, szerkesztésükre annak a művelődéspolitikai programnak, amelyet 1932-ben a kul-

tuszminiszteri szék elfoglalásakor bejelentett. Igen örül, hogy akkori szempontjai termékeny talajra hullottak. A nevelés gondolatának előtérbe állítása, a nemzetismereti és népművelési anyag iskolába való bevitelének gondolata, amelyet talán először ő hangoztatott miniszteri székben, ma már természetes és általános gondolat. A népiszkolai oktatás egységes lesz. A tananyag is egységes lesz, csak egy bizonyos vonatkozásban a gazdasági oktatást illetően lesz kettős. Ami a fegyelmi jog szabályozását illeti, azt rendeletileg meg fogják oldani, de szükséges, hogy a tanító szeme rajta legyen a gyermek és a szülő magaviseletét is ellenőrizze bizonyos fokig. A tehetség kiválasztásának az elve alapján áll.

Nem kívánja, hogy a magyar nép gyermekeinek ezrei és ezrei tóduljanak a középiskola felé, hanem azt óhajtja, hogy a magyar nép minden rétegében főlátható tehetséges gyermekek előreljussanak.

Tehát a népi tehetségek kiemeléséről, felemeléséről van szó. Befejezésül megállapította a miniszter, hogy célja a népművelés korszerűvé tétele.

Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter beszédét hosszantartó üzenéssel és tapsal fogadta a Ház.

POLITIKA

KÉPVISELŐHÁZ

A képviselőház június 6-iki ülésén Hóman Bálint kultuszminiszter végigvitte meg azokat a szándékokat, amelyek a nyolcosztályos elemi iskoláról szóló törvényjavaslat megalkotásánál vezették. (Beszédét lapunk más helyén találja meg az olvasó. A szerkesztő.)

A június 7-iki ülésen folytatták és általánosságban elfogadták a nyolcosztályos népiszkoláról szóló javaslatot. A szónokok egyértelműen megállapították, hogy a javaslat a nemzetnevelés nagy ügyét szolgálja és az új iskola hamisítatlan keresztény szellemben magyarabb magyart fog nevelni.

A Ház június 8-án, szombaton és

június 10-én, hétfőn nem tartott ülést.

A június 11-iki ülésen Tasnádi Nagy András elnök jelentette, hogy Hubay Kálmán és Vágó Pál törvényalkotást célzó indítványt terjesztettek be. Miután az elnök megállapította, hogy a szóbanforgó indítvány a magyar államiságot támadja meg, ezért javasolja, hogy ezzel az indítvánnyal a Ház érdemben soha ne is foglalkozzon. Az elnök előterjesztését: „Szégyen, gyalázat! Pfu! Le velük!” közbeszólások kísérték, majd a Ház óriási többsége elfogadta az elnök indítványát. A többségi párttal együtt szavaztak azok a nyilaskeresztes párt-törödékek is, amelyek nem tartoznak a Hubay-párt kötelékébe. Sokáig tartott még a képviselőház tagjainak felháborodása, majd a nyugalom helyreállta után megkezdtek a felhatalmazási törvényjavaslat tárgyalását. A javaslatot Krudy Ferenc előadó ismertette. A Magyar Élet Pártja részéről vitéz Magasházy László szólalt fel és annak az óhajának adott kifejezést, hogy a hadviselő baráti nagyhatalmak vigyék diadalra a kor legnagyobb eszméjét: a keresztény nemzeti fajvédelmet. A magyarság becsülettel ki fog tartani a Berlin-Róma-tengely mellett, de magyarok akarunk maradni. A Ház e szavaknál hosszasan ünnepelte Hitlert és Mussolinit. A továbbiak során a nyilas párt-törödékek és a magyar nemzeti eszméhez hű németység részéről súlyos szavakkal ítélték el a Hubay-féle javaslatot. A Ház a felhatalmazási javaslatot általánosságban elfogadta.

A június 12-iki ülésen vita nélkül megszavazták a művészi kamarákról szóló kultuszminiszteri törvényjavaslatot, majd különböző jelentéseket és interpellációkat hallgattak meg. Nagy feltűnést keltett a képviselők körében, hogy Pröhle Sándor nyilaskeresztes párti képviselő, aki egyébként evangélikus lelkész, bejelentette a mandátumáról való lemondását. Ezt a lépést a Hubay-féle szerencsétlen javaslattal hozzák összefüggésbe.

Júniusban légtalmi gyakorlatok lesznek

A légtalom mindenkor kiépítésének fokáról a honvédelmi miniszter eddig minden tavaszal és ősszel gyakorlatok útján győződött meg. Ezidén az első légtalmi gyakorlatokat június hó első felében tartják meg.

A gyakorlatokat a tekintetbe jövő városokban és községekben a légtalmi parancsnokok fogják elrendelni. Ugyancsak ők fogják a gyakorlatra vonatkozó rendelkezéseket kiadni, illetve megfelelő módon a közönség tudomására hozni. A légtalmi gyakorlatok tartama egy teljes nap (azaz 24 óra) lesz.

A városok és községek a légtalmi gyakorlatokat minden rögtönzés és az egyéni kényelmet szolgáló könnyítések szigorú mellőzésével teljes harszerűséggel fogják végrehajtani. Ezért mindenki becsületbeli kötelessége, hogy a most dúló háborúk tapasztalatainak figyelembevételével fegyelmzett magatartást tanúsítson és a légtalmi rendszabályokat teljes komolysággal és lelkiismeretességgel a legszigorúbban betartsa. Különösképpen kell arra ügyelni, hogy lakásból, üzletből, stb. még ajtónyitáskor se szűrődjék ki legcsekélyebb fény sem. A jelenlegi háború ugyanis azt igazolja, hogy az e téren elkövetett legkisebb könnyelműség, elővigyázatlanság, vagy mulasztás beláthatatlan következményekkel járhat.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityezés
a törvényesen védett
Rákoshegyi baktériumölő
nélkül. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULITZKY OTTÓ
Budapest, VII. Dohány-uca 84. II. sz. 2/a
Árak: Demijonnal ab Budapest
4 6 8 10 15 20
480 7-10 9-10 10-80 16- 21-20
Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingy. m!

A HÉT

A képviselőház egyik legutóbbi interpellációs napjára 35 interpellációt jegyeztek be, egy kivételével valamennyit a nyilaskeresztes pártok képviselői. Ez a különös eset, gondolkodóba ejti az embert. Hogyan? Hát a 296 főt számláló képviselőház 262 tagja nem teljesíti honatyai hivatását, nem hallatja szavát, nem tárja az ország elé kerülete választópolgárságának sérelmeit és kívánságait, hanem csukamódra hallgat... míg 34 fúrge nyilas társa bámulatos mozgékonyssággal és találékonyssággal, fáradságot, erőt és hangot nem kímélve támadja a kormányt, a hatóságokat, a kiadott rendelkezéseket és dörögdelmes interpellációkban ostromozza a közállapotokat abban a meggyőződésben, hogy sikerül elkápráztatni a választóközönség tisztánlátását...

De vajjon — kérjük tisztelettel — nem a 262 néma képviselő teljesíti-e hivatását igazán akkor, amikor a mai súlyos és viharfelhőkkel terhes időkben bölcs tartózkodást és parancsoló mérsékletet tanúsít, mert minden törekvése arra irányul, hogy az ország belső rendje megóvassék és erőink az esetleges rendkívüli feladatok eredményes megoldására összpontosíttassanak? Vajjon a mai napokhoz illő-e a szélsőséges hang, az elégedetlenség szítása és a fenyegetéskereskedés?...

Nem nehéz kitalálni, hogy a józan magyar közvélemény, amely mindenkor megtalálja a körülményekhez igazodó helyes magatartást, nem a 34 hangosnak, hanem a 262 néma képviselőnek ad igazat.

Ha valaki a jövőben meg fogja irni a magyar földmivelő nép életviszonyainak és küzdelmeinek történetét, a nyolcosztályos elemi iskola bevezetéséről bizonyosan így fog megemlékezni: új korszakot nyitott a falusi lakosság felemelkedése terén. Ez a megállapítás mindenben meg fogja erősíteni a kortársak, a mai élet megfigyelőinek egybehangzó véleményét.

Valóban, hamarjában alig tudnánk a nép felszabadulását illetően mélyrehatóbb és eredményesebb változást várni másvalamtól, mint ennek a törvénynek okos és a célnak megfelelő végrehajtásától. Az iskolázás kiterjesztése, a nyolcosztályos népiskola kötelező látogatása adja meg ugyanis a földmivelő társadalomnak az előrehaladást; az alacsonyrendűségből való felemelkedést, a szélesebb látókört; a tanult osztályok és a falusi nép között fennálló rendkívül kártékony különbség fokozatos eltüntetését. De ez a mostaninál jóval fejlettebb népiskola lesz hivatva arra is, hogy a tudás fegyverzetével ruhazza fel a földmivelő nép gyermekeit a napról-napra nehezebbé váló életben és tarisznyájukat megtöltse a modern gazdálkodás jó és bőséges termést ígérő szakismereteivel.

Az új népiskolai törvény jelentősége és várható hatása olyan nagy, hogy el kell némulnia vele szemben minden gáncsnak, kifogásnak és a „csak azért is” ellenzéki eszmének. Természetesen nem tagadhatjuk, hogy a törvény

bizonyos áldozatot és terhet is ró a falusi nép vállára. Az áldozat abban nyilvánul meg, hogy a kötelező iskoláztatás tizennégy éves korig tart, a falusi gyermek tehát tizennégy éves koráig csak korlátozott mértékben használható mezőgazdasági munkára; másrészt pedig az iskoláztatás meghosszabbítása persze megnyújtja azt az időt is, amíg a szülőnek iskolakönyvekről és tanuszerekről kell gondoskodnia gyermeke számára. Ismételjük, mindez áldozatot, sőt a szegénysorsu falusiaknak komoly fejtörést, nem is lekicsinyelendő újabb gondot je-

lent. És mi mégis azt mondjuk: ezeket az áldozatokat minden szülőnek öntudatosan vállalnia kell gyermeke jövőjéért és azon keresztül a falusi nép annyira várt felszabadulásának kivívásáért.

Értse meg mindenki, hogy a felemelkedésnek eme legcélravezetőbb útján egyszer már igazán el kell indulni. Az államhatalomnak az a hivatása, hogy kijelölje és megépítse az utat. Végigmenni, ha kell: végigküzdeni rajta annak a kötelessége, akinek számára megépítették a tudásnak ezt az új, széles országutját.

(me.)

Nyolcvan felvidéki hitelszövetkezet ünnepi értekezletet tart Kassán

A felvidéki hitelszövetkezetek nemcsak a cseh uralom alatt töltötték be a magyarság — különösképpen a gazdaközönség — védelmében rendkívül fontos hivatást, hanem vezetőszerepüket a felszabadult területek gazdasági életében is megőrizték és igen hasznos szolgálatot teljesítenek abban az irányban, hogy az anyaország és a visszaszolgált területek teljes egybeforrása hamarosan, zökkenő nélkül befejeződhessék.

Nyolcvan felvidéki hitelszövetkezet tért vissza Károlyi Sándor grófnak, a lángelkű szövetkezeti apostolnak negyven évvel ezelőtt kibontott zászlaja alá és

az Országos Központi Hitelszövetkezet nagyszabású körzeti értekezlet keretében

kívánja a központi szervezet és a már kötelekébe tartozó felvidéki hitelszövetkezetek között létesült elszakíthatatlan kapcsolatot ünnepi formák közt kifejezésre juttatni.

A Kassára egybehívott értekezleten, amelyet június hó 18-án, dél-

előtt 11 órakor tartanak meg a vármegyeháza dísztermében, résztvesznek Abauj-Torna, Gömör és Zemplén vármegyéek hitelszövetkezeinek vezetői, továbbá a három vármegye főispánjai, főszolgabírái és községi jegyzői. Az értekezleten Schell Péter báró, Kassa város főispánja elnököl. A körzeti értekezlet kimagasló eseménye lesz Schandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsosnak, az OKH alelnök-vezérigazgatójának előadása, amelyben a magyar hitelszövetkezeti mozgalmat célkitűzéseiről és eredményeiről fog beszámolót tartani. A felvidéki hitelszövetkezetek küzdelmes multjáról és a jövő reménysegeiről Pajor Miklós dr., Kassa város országgyűlési képviselője és Wirth Gyula dr., a kereskedelmi és iparkamara alelnöke emlékezik meg.

A hitelszövetkezeteknek Rákóczi Ferenc földjén tartandó első nagyszabású értekezlete iránt nemcsak a visszaszolgált területek lakossága, hanem az anyaország szövetkezeti és gazdatársadalmi körében is rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Nagymennyiségű idénycikk németországi exportját biztosította a kormány

Az állam harmincezer darab borjut vásárol és közel féláron bocsátja a gazdák rendelkezésére — Készül a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvény

A földmivelésügyi miniszter kiskunhalasi beszéde

Vitéz Teleki Mihály gróf földmivelésügyi miniszter június 9-én, vasárnap résztvett a kiskunhalasi gazdasági egyesület díszközgyűlésén, amelyen hosszabb beszédben ismertette a földmivelésügyi kormányzat legutóbbi tevékenységét. A közgyűlésen átnyújtotta özv. Szathmáry Sándornénak a gyümölcsstermelés fejlesztése terén szerzett érdemeiért a Kormányzó Ur által adományozott Signum Laudist.

Vitéz Teleki Mihály gróf beszédében rámutatott arra, hogy a mai rendkívüli időkben a szentistváni Magyarország minden állampolgárának a legnagyobb mértékű összefogására van szükség.

Bármilyen fajtól származzanak is és bármilyen nyelven beszéljenek is a magyar állampolgárok, össze kell olvadniuk a magyar szentkorona eszméjében, mert csak így állhatjuk meg a helyünket.

A gazdasági kérdésekre áttérve, kifejtette a miniszter, hogy a kistermelésű ágak fejlesztése kormányprogram s bár ezen a téren már előrehaladást tettünk, további intézkedésekre van szükség. A tél folyamán a fagy és a vadak a gyümölcsösökben és szőlőkben igen nagy károkat tet-

tek. A földmivelésügyi kormányzat olcsó gyümölcsfa-akciót kíván lebonyolítani s a kárt szenvedett gazdák olcsó gyümölcsfacsemeteket kapnak. A kormány gondoskodik a gyümölcsstermelés irányításáról is; már a mult év őszén 3896 katasztrális hold gyümölcsstermelést felülvizsgáltak és megadták a szükséges irányelveket. A mult évben 105.000 kedvezményes facsemetét osztottak ki, az idén még többet bocsátanak a gazdák rendelkezésére. Gondoskodni kell azonban arról is, hogy a gazdák helyesen gondozzák a gyümölcsfákat. Faápolási tanfolyamokat szerveznek és a kertészeti felügyelőségek számát szaporítják. A szaktudás fejlesztésére a felsőfokú szakiskola megteremtése után, most új kertmunkásképző iskolákat létesítenek. A kormány két ilyen új iskolát épített.

A földmivelésügyi miniszter a továbbiakban kifejtette, hogy

az idei évben 15.100.000 márka értékű gyümölcsöt és főzélékfélét szállíthatunk a német birodalomba és 8.150.000 márka értékű friss gyümölcsöt.

A cseh-morva protektorátusba a tavalyi hétmillió értékű cseh korona kivétel helyett, az idén 9 millió ko-

rona értékű gyümölcsöt és főzéléket fogunk szállítani. Gondoskodás történik a gyümölcsveszélyes, aszalók és konzerválók beállításáról is. A borértékesítés zavartalanságát is biztosítják. Figyelmezteti a kereskedőket, hogy a kereskedelem nem lehet öncél, hanem a jogos polgári haszon elérése mellett, közérdekű munkát kell végezniök. Ha nem hajlandók a jó szóra, a kereskedők fel nem használt pincéit és hordóit az állam igénybe veszi. A kormány vámtmentes hordók behozatalát engedélyezi. A nehézségek ellenére is sikerült biztosítani a rézgálicszükségletet.

Az állattenyésztésre áttérve, megállapította a miniszter, hogy a szarvasmarhatenyésztés az idén az Alföldön igen elmaradt, ezért kétháromezer tenyészállatról gondoskodnak olcsó áron. A borjuvágás korlátozása lehetővé teszi, hogy

az állam harmincezer darab borjut vásároljon s ezeket negyven százalékos kedvezménnyel kívánják a gazdák rendelkezésére bocsátani.

Ezután a földmivelésügyi miniszter hangsúlyozta, hogy a kedvezményes vetőmag-akciót tovább fejlesztik. További intézkedések várhatók a gazdatársadalom szociális helyzetének javítására. Rövidesen két igen fontos törvényjavaslat készül el. Az egyik a mezőgazdaság fejlesztéséről szóló törvényjavaslat, a másik a család- és munkaházépítési akció megindításáról szól.

A miniszter beszédét, amely a vezetése alatt álló minisztérium széleskörű, átfogó programját ismertette, a jelenlevők nagy tetszéssel fogadták és utána hosszasan ünnepezték a földmivelésügyi minisztert.

Bonczos államtitkár szemleutja

Vitéz Bonczos Miklós belügyi államtitkár, az árvízvédelem országos kormánybiztosa június 10-én repülőgépen Pécsre érkezett. Pécsről kiindulva megtekintette Baranya és Tolna vármegyében az árvízkatasztrófa után megindult újjáépítési munkálatokat. Másnap az államtitkár gépkocsin Gyomára érkezett, innen Endrődre, majd Kondorosra, Oroszházára, Tótkomlóra, Makóra és Kiszomborra utazott s mindenütt a helyszínen megtekintette a folyamatban lévő munkálatokat.

Az árvízkarosultak gyűjtés június 12-ig 4.330.110 pengőt eredményezett. Tekintettel arra, hogy négy és félmillió pengőre van szükség, hiányzik még 169.890 pengő.

A községi jegyzők parlamentje június 15-én ül össze

A Községi és Körjegyzők Országos Egyesülete június 15-én, szombaton tartja évi közgyűlését a pesti Vigadó nagytermében. A nagy érdeklődéssel várt közgyűlésen elsősorban a válságba jutott községi igazgatás kérdéseit vitatják meg. Ennek keretében a jegyzői karra nehezedő összes terhek is szóba kerülnek. Közöttük legjelentősebbek a közfeladatok nagymértékű megszorodása, a bürokrácia sajnálatos túltengése és a munka ellátásával arányban nem álló tisztviselői létszámviszonyok. Az új közfeladatok gyorsütemű szaporodását nem követte a tisztviselői létszám szükséges emelése s így félt, hogy ez a túlterhelés akkor hozza válságos helyzetbe a közigazgatást, amikor az ország érdeke éppen a fennakadás nélküli, jó és gyors közigazgatást kívánna meg. A közgyűlésen, amelyen Koncz János dr. elnököl, a falusi közigazgatás súlyos helyzetéről Vámos Ferenc kapuvári főjegyző tart beszámolót.

ASSZONYROVAT

Háziasszonyok, gyűjtsétek a fémhulladékot!

Több ízben rámutattunk arra lapunk hasábjain, hogy az ország gazdasági egyensúlyának fenntartásában a magyar háziasszonyok milyen fontos szerepe van. A takarékoskodás ma már nem az egyén, vagy a család vagyonosodásának magánügye, hanem közérdek és nemzetünk létfenntartásának alapját képezi. Az igazi takarékoskodás két tényezőtől van összetéve: egyrészt osszuk be a rendelkezésünkre álló nyersanyagot gazdaságosan, tehát *ne pazaroljunk*; másrészt ügyeljünk arra, hogy *ne menjen veszendőbe semmi*, amit még valamire használni lehet.

A mai háborús viszonyok között, amikor a nemzetközi áruforgalom napról-napra több akadályba ütközik, minden egyes ország ereje attól függ, rendelkezik-e elegendő nyersanyaggal. Fontos hivatást teljesít tehát mindenki, aki igyekszik megmenteni minden olyan értéket, amelynek az ország nyersanyagellátása szempontjából jelentősége van. Ilyen többek között az a sokféle fémhulladék, amely a magánháztartásokból a szemétkosárba kerül. Évente sokmillió pengő értékű fémhulladék kerül az eldobált konzervdobozokkal, kenőcsdobozokkal, törött és ócska használati tárgyakkal. Ne dobjuk ki ezeket a látszólag értelmetlen lomokat, mert az apró tételekben összegyűjtött fémhulladék országos viszonylatban számottevő mennyiséget eredményez. *Kis dobozokban vagy ládikákban kezdjük meg azonnal a gyűjtést!* Bár a fémgyűjtést egyelőre még nem minden vonatkozásban szervezték meg, hivatalos helyen rövidesen megteszik a szükséges intézkedéseket a fémhulladékok elszállítására. Elegendő az is, ha az összegyűjtött fémeket házalónak vagy kereskedőnek adjuk el, mert ezek ellenőrzés alatt állnak. Amennyiben nagyobb mennyiségű fémről van szó, a Vas- és fémgyűjtő irodát (Budapest, V., Alkotmány-utca 10.) kell értesíteni.

Háztartási tanácsadó

Minden főzeléket, úgy nyárit, mint télt, hogy gyorsabban megfőjön, meleg, gyengén sós vízbe kell feltenni. A főzelékfélék első levét, amelyben főtt, soha ne öntsük ki, mert abban van a legtöbb tápanyag és vitamin.

A főtt, hámozott burgonya leve főzelékbe vagy levesbe kitűnően felhasználható.

Ha a fonyadt zöldséget félnapig ecetes vízben áztatjuk, teljesen felfrissül. Félbevágott hagyma másnapig friss marad, ha megsózzuk.

A tej nagy melegben sem savanyodik meg, ha picit szódabikarbónát teszünk belé (egy literbe késhegynyi).

Kánya Terézia

Magyar konyha

Zöldbabos juhhus. Egy kg mosott, tisztított, leforrázott juhhus (combrészt) kockára vágunk és besózzuk. Lábasban zsírt langyosítunk, abban a finomra vágott juhhusat sárgára fonnyasztjuk, meghintjük paprikával és a húst beletevé, félpuhára pároljuk, időnként kevés víz hozzáadásával. Akkor egy kg tisztított s felvágott zöldbabot teszünk a félpuhára párolt és melegvízzel felengetve, sóval ízesítve, fedő alatt puhára pároljuk. Ha a levét csaknem mind elfőtte és a hús meg a bab puha, beleöntünk egy deciliter tejfölből és 3 kávéskanálnyi sárga lisztből készült habarást és felfőzzük. Ha szükséges, sóval utána ízesítjük, kevés borsot adunk hozzá és tejfőre tálaljuk.

Felvidéki galuska. Egy kilogramm nyersen megreszelt burgonyát elkeverünk 15 deka juhturóval, egy kanál zsírral, egy tojással és 30 dkg grizes liszttel, hogy puha galuskát készítsünk. Sózott, forrásban levő vízbe galuskává szaggatjuk. Zománcos lábasban egy kanál zsírt langyosítunk, a leszűrt tésztát abban megforgatjuk és izes zöldséglével tálaljuk.

Már tizenkét baromfikeltető központ működik

Az első állami baromfikeltető központot 1935 végén állították fel és ebben az évben Beregszászon a tizenkettő keltető központ kezdte meg működését. Jelenleg Baranya-szentlőrincen, Békéscsabán, Galántán, Hódmezővásárhelyen, Kaposváron, Kecskeméten, Kiskunhalason, Nyíregyházán, Miskolcon, Pápán és Szentesen van baromfikeltető központ. A baromfikeltető központok révén lehetségessé vált a korai rántani és sütnivaló csirke nevelése a legkisebb tenyésztő számára is és ez a tavaszi hónapokban leginkább pénzszükében levő kisemberek számára számottevő jövedelmi forrást jelent. Ezenfelül a keltető központok csibéi a kisgazdaságok baromfiállományát felfrissítik és így a keltető központok szinte észrevétlenül elvégzik a magyar baromfitenyésztés minőségi feljavításának a munkáját is.

A kisgazdák csoportosan ojtassák be állataikat!

Az Országos Mezőgazdasági Kamara azzal a kérelemmel fordult a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a szegénysorsu mezőgazdasági lakosság állatainak védőojtásához ingyenes ojtóanyagot és állatorvosi kezelést bocsásson rendelkezésre. A földmivelésügyi miniszter válaszában közölte, hogy a múlt évben mintegy 100.000 pengő értékű ojtóanyagot és szérumot osztott ki ingyen a kisemberek között. Az állatorvosi költségek csökkentése céljából kívánatos lenne, ha a kisgazdák csoportosan ojtatnák állataikat, mert tömeges ojtás esetén az egy-egy állatra eső állatorvosi munkadíj lényegesen kevesebb, mindössze körülbelül 20 fillért tesz ki. A drága ojtóanyaggal való takarékoskodás pedig úgy érhető el, ha az állatokat, főként a sertéseket fiatal korban ojtják, mert az ojtóanyag-szükséglet az állat súlyával arányosan növekszik.

Hivatalos vetésjelentés

A legújabb vetésjelentés szerint a repcevetések a téli fagyok miatt igen érzékeny károkat szenvedtek. A buza- és árpa- és kukorica- vetések a kedvező időjárás hatása alatt megsűrűsödtek és erőteljes fejlődésnek indultak. Pestmegye egyes részein kisebbmértvű rozsda mutatkozik. Buzából ezidőszáig kilenc vármegyében jó, négy vármegyében közepes termés várható, a többi vármegyében csak gyenge közepes termés ígérkezik. A rozsvetések a kedvező időjárásra szintén erőteljes fejlődésnek indultak. Rozsból ezidőszáig kilenc vármegyében jó közepes, a többi vármegyében közepes és gyenge közepes termés ígérkezik. Az őszi árpavetések nagyrészt kifagytak. A tavaszi árpavetések számára kedvező volt az utóbbi hetek időjárása. Az őszi zabvetések legnagyobb része kifagyott. A tavaszi zabvetések az időjárás kedvezett, de a hőcsapadék miatt egyes helyeken sárgás színűek. A tengeri vetést befejezték. Sok helyen újravetés vált szükségessé. A burgonya erőteljesen és jól fejlődik. A cukor- és takarmányrépa jól kelt és igen erőteljesen fejlődik. A kerti vetemények jól fejlődnek. A gyümölcsfák közül a barack és mandula gyenge termést ígér. A cseresznye és meggy helyenként jó, a legtöbb vidéken azonban csak közepes, vagy gyenge közepes hozamot fog adni. Az almából, körtéből és szilvából közepes és gyenge közepes termés várható. Dióból a legtöbb vidéken gyenge termés ígérkezik. Az utóbbi hetek változó időjárása a szőlő fejlődését hátráltatta.

Huszmillió pengő értékű gyümölcskivitelre van kilátás

Az idei gyümölcsstermelés kilátásai tudvalevően rosszabbak. A kivitel lebonyolítására már megindultak a külkereskedelmi tárgyalások. Szakörökben számolnak a belső fogyasztás emelkedésével, de emellett is előreláthatólag huszmillió pengő értékű gyümölcs kivitelét tudjuk biztosítani németországi rendeltetéssel. A földmivelésügyi minisztérium megállapodást létesített a kereskedelmi minisztériummal aziránt, hogy a gyümölcsöt az eddigi tízedik kocsiosztályból a tizenegyedik kocsiosztályba sorozzák. Ez a változás a belső gyümölcsforgalomból az árukilogrammjánál 0.5—2 fillér olcsóbbodást jelent.

Gazdanap és kiállítás Losoncon

A közel hatvan éves Nógrád vármegyei Gazdasági Egyesület a vizsacsatolt felvidéki részek mezőgazdasági kulturájának ápolására és a gazdatársadalom különböző rétegeinek szervezése céljából június 2-án, vasárnap Losoncon gazdanapot és díjazással egybekötött állatkiállítást rendezett, amely iránt nemcsak Nógrád vármegye, hanem a szomszédos vármegyék állattenyésztő gazdái is nagy érdeklődést tanúsítottak. Több ezer látogató szemlélte meg a környékről felhajtott — majdnem teljes egészében kisgazdatulajdonban levő — tenyészállatokat, a Hangya vándorkiállítását, valamint a Nógrádi Gazdák Szövetkezte által bemutatott gépeket és magvakat. A kiváló lötenyésző gazdák egész tömege megjelent a teljes méltányos volt a Gazdasági Egyesület által csoportosított mintegy 104 díj, jutalom s oklevél kiosztása, melyet ünnepélyes keretek között Baross József dr. főispán és Koltai Ernő dr. polgármester jelenlétében Szilassy Béláné eszközl.

Az állatdíjazás befejezte után a Gazdasági Egyesület választmányi ülést és gazdaértekezletet tartott Forster György dr. országgyűlési képviselő elnöklésével; a délutáni órákban pedig a Hangya Központ és a Külkereskedelmi Hivatal értékes filmjeit ingyenesen mutatták be zsufoolt nézőtér előtt az Apolló mozgószínházban.

A losonci gazdanap — hála a kitűnő rendezőség fáradozásának — minden tekintetben pompásan sikerült.

MUNKÁT KERES:

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.) nyilvántartása szerint az alábbi mezőgazdasági munkások és cselédek keresnek munkalehetőséget:

Jamriska István (Komját, Nyitra-m.), 52 éves, nős, három gyermeke van, éves konvenció cselédként óhajtaná elhelyezkedni. Mestersége bognár, de ért az asztalos-, ács-, kőművesmesterséghez is. Mindenféle szerszámmal rendelkezik. — **Tóth Vilmos** öttővényi (Győr-m.) lakos vadőri állást keres. Vadőri szakvizsgája van, hosszabb gyakorlattal rendelkezik. 39 éves, nős, 4 gyermeke van. — **Sipos János gépész-kovács** (Budapest, Tömör-utca 23/a.), 53 éves, nős. — **Zsigó Lajos** (Szenc, Bognár-utca 66.), kertész vagy bármilyen mezőgazdasági munkára ajánlkozik. — **Zubor Miklósné** szombathelyi lakos bármilyen mezőgazdasági munkát vállal. Címe: Budapest, VIII., Vas-utca 14. — **Zubor Erzsébet** szombathelyi lakos bármilyen mezőgazdasági munkára ajánlkozik. Címe: Budapest, VIII., Vas-utca 14. — **Kiricsi László** bármilyen mezőgazdasági munkát vállal. Címe: Budapest, VIII., Vas-utca 14. — **Nagykamarás** községből (Osanád van.) mintegy 200 mezőgazdasági munkás keres elhelyezkedést. Megkereséseket a községi előljáróság címére kérnek.

GAZDAÉLET

Burgonyatermesztési tanfolyam. A burgonyatermesztés fejlesztése, továbbá a nemesítő, valamint az állami elismerési eljárásba bevont gazdaságok megfelelő szakképzettségu munkásainak kiképzése érdekében a földmivelésügyi minisztérium június 20. és 28. között a gödöllői burgonyatermelési telepen burgonyatermelői és munkásképző tanfolyamot rendez. A résztvevők a gödöllői telepen ingyenes ellátást és elhelyezkedést kapnak. A tanfolyamról bővebb értesítést a Növénytermelési Hivatal (Budapest, IV., Vámház-körút 2.) nyújt.

A gyapju forgalmának újabb korlátozása. Az ipartügyi miniszter a gyapju forgalmának korlátozása tárgyában rendeletet adott ki, amely meghatározza, kik vásárolhatnak gyapjút, felajánlási kötelezettséget állapít meg a kereskedők által beszerzett gyapjura, valamint a termelőnek zár alá vett gyapjukészletére vonatkozóan. A termelőnek a Futura részére vételre fel kell ajánlania azt az egymiretű gyapjút, amelyet 1940. évi augusztus 15-ig és azt a bárnygyapjút, amelyet 1940. október 15-ig valamely vásárlásra jogosult személynek át nem adott. Bárki, akinek gyapjuból zár alá vett készlete van, köteles abból az árelenőrzés országos kormánybiztosa által megállapított áron átengedni azt a mennyiséget, amelynek átengedése a gyapjuipari bizottság felhívja.

Szövetkezetet alakítanak a gyümölcsstermelők. A Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete most tartotta közgyűlését Gyömöre György elnöklésével. Az elnök bejelentette, hogy az értékesítés megszervezésére az egyesület kongresszust rendezett és a határozat értelmében a Hangya-szövetkezettel együtt megalakítják a gyümölcsstermelők beszerzési és értékesítési szövetkezetét. A közgyűlés Gyömöre György ny. főispánt ismét elnökké választotta. Alelnökök lettek Krudy Ferenc országgyűlési képviselő, Szabó Iván felsőházi tag és Reichenbach Béla egyetemi tanár.

Kétszerannyi burgonyát fogyaszt a főváros, mint máskor. A székesfőváros közéleti-üzemeltetési igazgatósága szerint májusban a főváros burgonyaellátásában zavarok mutatkoztak. Illetékes tényezők megvizsgálták ennek okát és megállapították, hogy a főváros közönsége most kétszerannyi burgonyát fogyaszt, mint más évek ugyanazon időszakában. Ennek az a magyarázata, hogy a késői tavasz és a hideg időjárás folytán a növényzet többet eszt szenvedett és ezért más években ilyenkor már bőséges mennyiségben rendelkezésre álló zöldfőzelékek helyett a főváros lakosságának nagy része kénytelen burgonyát fogyasztani.

A tűzifa árának szabályozása

Az Árelenőrzés országos kormánybiztosa a tűzifaárak szabályozásáról új rendeletet adott ki. A termelői árak vagónonként 20 pengővel emelkedtek, míg a fogyasztói árak a kereskedő kiadásaiiban előállított növekedés (pl. városi fuvarozás, munkabérek) számításba vételével vagónonként mintegy 40 pengős emelkedést mutatnak. Például az aprított bükk tűzifa ára fuvarátételben 4.80 P-ről 5.20 P-re emelkedett, míg az egészen kis tételek ára 6 P-ről 6.40 P-re. Szabályozta az árkormánybiztos a gyújtósfa eladási árát is, mégpedig úgy, hogy meghatározott méretben készített kötegek árát állapította meg, vagyis ennek eladási ára nem suly szerint, hanem kötegenként értendő.

Jó hangszereken játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangú igazán olcsón Reményi országos híri hangszertelen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58-60. Kérjen díjmentes, 51. számú árjegyzéket.

Honori Nagj

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 7. szám.

GAZDATUDOMÁNY

Madárvédelem júniusban

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara felhívja a figyelmet arra, hogy a megürült faodvakból szedjük ki az élősködőktől hemzsegő fészkeket és égessük el. Az odvakat azonnal és gondosan tisztítsuk meg. Madaraink második költéshez fognak és a kitisztított odvakat szivesebben foglalják el. Ha van tartalék odu, úgy akasszunk ki néhányat, a friss odvak egy-kettőre lakót fognak kapni. Fészekodvak beszerezhetők az Első Magyar Fészekoduggyárban, Kárász, Baranya megye.

Az odvakat legcélszerűbb fákra, vagy bokros helyek tisztásain szabadon álló karókra, oszlopokra, még inkább pedig kiselejtezett kazáncsövekre erősíteni 2—3 méter magasságban. Az odu bejárója lehetőleg keletre, vagy délre nézzen. Fügőlegesen és szilárdan legyen felerősítve. Ahol tulsok a veréb, ott folytassuk a verebek irtását. Legyen gondunk arra, hogy a macskák legálább júniusban távol legyenek tartva a kerttől, a madáritatóktól és egyéb ilyen helyektől. A madarak kertekbe való csalogatásának a víz is egyik nagyon sikeres eszköze. Létesítsünk egyszerű itatókat és fürdőket. Legcélszerűbb a lassan mélyedő lapos medence.

A repce aratása

Ezidén megkésik a repce aratása. A kifagyás miatt nem nagy lesz a termés, de annál értékesebb. Aratásával ne várjunk addig, míg a becők teljesen megsárgulnak, mert akkor sok mag kipereg. Ha a becőkben a mag még zöldes, de már annyira kemény, hogy ujjaink közt szét nem nyomható s a „keselyedés“ (barnulás) jeleit mutatja, az aratást hátrán megindíthatjuk. Kezdetben azonban a zöld részeket kihagyjuk s csak később aratjuk le, mert a repce nem szokott egyenletesen érni. Ha azt várjuk, míg az egész tábla egyenletesen beérett, akkor a koránérő foltokon már pergési veszteség áll elő. A mag a becőkben lassan, fokozatosan száradva és szinesedve érik be.

A repce cséplését csak teljes beszárítás után végezzük s a kicséplést magot sekélyen, néhány ujjnyi vastagon terítsük el a magtárpadlason, mert csak így kerülhetjük el a penészesedést, a megfűledést.

A naposcsibék nevelése

Régebben az eladó keltető-tojásokat szállított a vevőnek. Napjainkban divatba jött a kikelt és megszáradt, még alig 1 napos csirkék eladása és szállítása. Sokan idegenkednek ettől a csibevásárlási módszertől, mert azt hiszik, hogy az ilyen csirkék felnevelése igen veszélyes és kockázatos. Az ő tájékoztatásukra röviden közöljük ennek módszerét.

A postán érkezett „napos csirkéket“ azonnal kínáljuk meg faszén-darabkákkal (bélfertőtlenítő) és apró kavicsok keverékével, továbbá friss (nem savanyodott), de langyos lefőlt tejjel. Ezt követően, 2 óra múlva adjunk eléjük darát (kóles, buza, árpa, kukorica) s ezt hagyjuk előtük félóraig. Tíznapos korukig ilyen daraféle legyen az eleségük, melyet 2—2 óránként tegyünk eléjük. Ivásra mindig friss (nem savanyodott), langyos lefőlt tejet vagy vizet kapjanak.

A 10-ik naptól kezdve már 3 óránként etetjük őket és az etetendő keverék álljon 70% darából, 25% hal-, vagy husliszthból, 5% szénsavas mészből. Ha a csirkék még nem mehetnek

ki a szabadba, illetőleg gyepes kifutóba, akkor jó lesz egyhetes koruktól kezdve némi zöldséget (fű, hagymaszár, csira, saláta) adni eléjük, hogy ebből csipegethessenek.

Négy hét elteltével már az udvaron, szérúskertben gyűjteneek csirkéink annyi zöldet és rovat, hogy csak szemes eleségre, mint pótlékra, lesznek reászorulva. Így tartjuk a tenyésztésre felnevelendő csirkéket. Ezzel szemben a „rántani valókat“ tovább is zárt helyen és az előbbi teljes darakeverékkel neveljük mindaddig, míg piacérettségüket el nem érték.

Legelő-betegség

Minden évben tavasszal, amikor az állatokat kihajtják a legelőre, tapasztalható, hogy egyes állatok megbetegednek anélkül, hogy erre valami megmagyarázható ok forogna fenn. Itt gyakran legelőlátról, vagy legelőgörcsről (tetania) van szó. Az állatok néhány nappal a kihajtás után megváltoznak: idegesek, elvesztik étvágyukat; a szemkötőhártya duzzadt és vörös; az állatok ingadoznak, a földreesnek, nyálzanak és merevgörcs (tetanus) állapotába esnek. Természetes, hogy a tejtermelés is erősen megcsappan. Az állatorvosi tudomány még nem tudja biztosan megmondani, hogy mi ennek a közvetlen oka. De gyanítják, hogy a friss fűben felvett sok fehérje okozza. Orvoslását úgy kísérlük meg, hogy szőlőcukrot fecskendeznek a nedvkeringésbe. A baj megelőzésére pedig azt ajánljuk, hogy eleinte ne tisztán zöld fűvel lakassuk jól szarvasmarháinkat, hanem este és reggel az istállóban adjunk nekik szalmát vagy szénát is. Különösen óvni kell e betegségtől a frissen leborjazott teheneket.

Legelők trágyázása iektetéssel

A „fektetés“ lényege az, hogy a jóság déli vagy esetleg éjszakai és szabadban levő fekvőhelyét 1—2 hetenként megváltoztatjuk, az itt összegyűlt trágyalepényeket ágseprűvel naponta elkenjük, majd — a fekvőhely változtatása után — szélesfokú, erős gereblyével, tövisboronával vagy fogással alaposan a talajba dolgozzuk. Egy bizonyos legelőrészlet megfektetése után következik a másik és így tovább.

Egy körülbelül 100 szarvasmarhából álló csorda hetenként félhold legelőt tud így betrágyázni. A gyomnövényekkel ellepett részeket hosszabb ideig fektessük, mert a sok élő és mélyen gyökeredző gyom csak az erős trágyázás következtében tűnik el és ad helyet az értékes fűeknek.

A „fektetéssel“ eszközözendő trágyázásnak nagy ellenségei: a lusta pásztorok. Nekik kényelmesebb a régi módszer, amidőn a déli itatás után mindig ugyanazon a helyen delletetik a jóságot, hol azután a tul-trágyázás kiöli a gyepet.

A jól végrehajtott fektetés tehát nem kerül semmibe. Viszont nagy nyereséget jelent azzal, hogy a nyári szárazságban nem kell se koplaltatni, se takarmányon tartani a jóságot. Ezért iparkodjunk ennek a trágyázási módszernek bevezetését elérni addig, míg nem késő.

Uj és használt **írógépek!**
Régiek becsérelése. **UJAK 24 havi részletre is.**
Nagy Károly és Vasváry Miklósnál
Budapest, V., Nádor-u 30. sz.
Telefon: 12-62-43.

HIREK

Horthy Miklós fehér lován...

Horthy Miklós fehér lován
Ott jár a Kárpátok ormán,
Zászló lobog a kezében,
Öröm csillog a szemében.
Újra mienk ős Verecke,
Ahol egykor bevezette
Árpád apánk a hős magyar népet.
Jó Hadurunk elméz délre,
Meddig ér a határ széle?
Erdélyország int feléje,
Sir a népe, zug a bércé.
Husz év óta visszavágyunk,
Horthy Miklós téged várunk,
Legyen újra szép szabad országunk.

RÓZSA IMRE (Kardoskut)

Ravasz László püspök prédikációja a háborus világról. Junius 9-iki prédikációjában a háborus világról Jézus utáni vágyakozásáról beszélt Ravasz László püspök a fővárosi Kálvin-téri református templomban. Minden nehéz időben, mondta többek közt, a kor lelke megéri a Jelenések Könyvét és feltűnik a vágy Jézus után. A háboruban nem rossz szokásról, csoportok gonoszágáról van szó, de győgyíthatatlan emberi nyomorúságról. Jöhet fordulat, amikor a mi fiaink is bokrétaisan indulnak harcba és mi imádkozunk értük. Tudnunk kell azonban, hogy mindenkifölött Krisztus adhatja az igazi békeséget.

Mibe kerül a néprádió? A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a második néprádiókészítőkészülékének eladása június hó 10-én megkezdődött. A forgalombahozatalt az alábbiakban szabályozták. Néprádió-készüléket a rádiókereskedők csak annak szolgáltathatnak ki, aki előtük folyó évi június 1-én, illetőleg azután kiállított, rádióvevő-készülék üzemeltetésére jogosító engedélyt felmutatja. A néprádió-készülék vételára közpénzvásárlásnál 44.60 pengő, részletvásárlásnál pedig 49.60 pengő. Részletvásárlásnál a készüléket eladó kereskedő a készülék átvételékor 1.60 pengőt szed be, míg a fennmaradó 48 pengő egy évi követő hat hónapon át 8 pengős havi részletekben törlesztendő a postahivatalok által bemutatott nyugták ellenében.

Meghalt Márton Ferenc. Márton Ferenc, a székelyszármazásu nagy magyar festőművész, június 8-án, 56 éves korában elköltözött az élők sorából. Mint ember és mint művész egyaránt jellemző típusa volt a székely magyarságnak. Híres festményei: az „Erdőirtás Csikországbán“, a „Gátkötő székely legények“ és sok más munkája is a székely hegyek-völgyek világából merítették tárgyukat. Az ecset mellett a ceruzának is egyik legkiválóbb mestere volt Márton Ferenc, de rendkívüli művészi képességeit a szegedi dóm híres mozaikfestményei, több páratlanul értékes szobormű, sőt építészeti alkotás is fennenn hirdetik. Márton Ferenc halála a magyar lelkiségből táplálkozó képzőművészetnek legnagyobb vesztesége. Junius hó 12-én temették el óriási részvét mellett, a budapesti Kerepesi-temetőben, a székesfőváros által adományozott díszsírhelyre.

Kevesebb cukrot szolgáltatnak ki a kávéházak. A budapesti kávéházaknak június 10-től kezdve kevesebb cukrot utalnak ki az eddiginél. Ennek következtében a feketekávé, tejeskávé és tea mellé kevesebb cukrot adnak a kávéosok. A feketekávéhoz 5 gramm, a tejeskávéhoz és teaéhoz 10—10 gramm cukrot szolgáltatnak ki, ami nagyjában 1, illetve 2 kockacukornak felel meg. A korlátozás következtében a kávéházak cukorfogyasztása a felére fog csökkenni.

Kacsóh Bálint árkormánybiztos államtitkár. A Kormányzó Úr a kereskedelem- és közlekedésügyi minisztérium vezetésével megbízott iparügyi miniszter előterjesztésére, Kacsóh Bálint dr. miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsost, az ár-ellenőrzés országos kormánybiztosát, árkormánybiztosi kinevezésének érintetlenül hagyása mellett, államtitkárrá kinevezte.

Postai korlátozások Németországban. A német nemzetvédelmi tanács rendelete értelmében különböző szigorítások lépnek életbe a Németország és a külföld közötti postaforgalomban. A semleges államokkal, így a Magyarországgal való postaforgalmát is a legszűkebb térre korlátozzák. Nem szabad képeslevelezőlapokat, fényképeket, rejtvényeket, sakkfeladatokat küldeni, nem szabad gyorsírást, titkos írást vagy titkos tintát, valamint titkos nyelvet használni, ezenkívül a feladónak nem szabad levélét a postaszekrénybe bedobni, hanem személyesen igazoltsággal a postán egy tisztviselőnek kell a küldeményt átadnia. Bélyeget sem szabad a levélre ragasztani, hanem a bérmentesítést készpénzben kell leróni. Üzleti leveleket csak géppel szabad írni, magánleveleket kézzel is írhatók, de legfeljebb négy oldal terjedelműek lehetnek.

A háztartási alkalmazottak élelmiszerjegyét nem lehet visszatartani. Ismételt panaszok érkeztek a fővárosi háztartási alkalmazottak élelmiszerjegyét távozásukkor nem adják át nekik. Rosta János tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője nyilatkozata szerint, tekintettel arra, hogy az élelmiszerjegyek névre szólnak, a háztartási alkalmazottak élelmiszerjegyeinek visszatartása kihágásnak minősül és két hónapig terjedhető elzárással, valamint nyolcezer pengőig terjedhető büntetéssel büntetendő. Az élelmiszerjegy mindenkinek legsajátabb tulajdonát képezi, senkitől el nem vehető, másra át nem ruházható.

Ótlikós bizam-patkányt fogtak egy német községben. Domboson, németországi község közelében óriási bizam-patkányt fogtak. Az állat hossza 48 centiméter, súlya pedig öt kilogramm. Ezt a patkányt prémjéért honosították meg, de ekkora példány még sohasem fordult elő.

Agyonsújtotta a villám a halottaskocsi kocsit és ökrét. A jugoszláviai Jakubov községben temetés volt, amelyen a halottaskocsit húzó ökröket Cseverdánovics Miklós vezette. A temető közelében hirtelen villám csapott a kocsiba. A villám olyan hatalmas erejű volt, hogy Cseverdánovics és az ökrök szénáig égtek, a gázszmenet valamennyi tagja pedig eszméletlenül esett össze.

Megjelent Dávid János „Napkeleti fényben“ című versesgyűjteménye. Ára 80 fillér. Megrendelhető az alábbi címen: Dávid János, Csurgónagymarton, Somogy-megye.

Az izgalomtól megnémult egy öngyilkosjelölt. Junius 7-én hajnalban a Lánchídról a Dunába ugrott egy nő. A motoros őrség kimentette a vízből az öngyilkosjelöltet, azonban a leány egyetlen kérdésre se tudott feleletet adni, mert az izgalomtól megnémult. Megállapították, hogy Takács Mária háztartási alkalmazott.

A vörösreztet be kell szolgáltatni Olaszországban. Junius 7-én Olaszországban életbelépett a vörösreztet szolgáltatási kötelezettség, amely vonatkozik minden vörösreztetágyra és készletre, amelynek súlya meghaladja a 20 kg-ot. A 20 kg alatti vörösreztetágyakat egyelőre nem kell szolgáltatni, viszont a tulajdonosoknak megtiltották, hogy készleteiket felhasználják.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Bpest, II. Olasz fasor 35. (saját ház)

A Péti Műtrágyagyár igazgatóját halálos autókatasztrófa érte. Június 10-én késő este Budapestről Székesfehérvár felé tartott gépkocsijával Urányi Tivadar honvédszázados, aki maga vezette a kocsit. Vele utazott felesége és Peremartoni Nagy Lajos nyugalmazott ezredes, a Péti Műtrágyagyár igazgatója. Dinnyés község határában a gépkocsi belefutott az ut baloldalán álló tehergépkocsiba, amely nem volt kellően kivilágítva, holott motorhiba miatt javították. A személygépkocsi teljesen összetört. Mire a mentők odaértek, Peremartoni Nagy Lajos már meghalt. A századost és feleségét a székesfehérvári kórházba vitték. Állapotuk súlyos.

Betiltottak két budapesti napilapot. A belügyminiszter a Magyar Nemzet című politikai napilap további megjelenését és terjesztését 15 napra, a Magyarság megjelenését pedig hét napra időtartamra betiltotta.

Szerkesztői üzenetek

B. K. Tengőd: 1. Addig, amíg a háboru tart, kiutazásról szó sem lehet. 2. A kért traktor Magyarországon nem kapható. 3. A hazánkban készült kerékpárok a magyarországi utviszonyok figyelembevételével készülnek, a magyar gyártmányok tehát a legmegfelelőbbek. — K. J., Aka: A beküldött összeggel előfizetése július 31-ig van rendezve. Üdvözet. — Máté Lajos, Körösnagyharsány: A berlini magyar munkásvédő iroda megszűnt. A Németországban volt munkások még elintézetlen ügyeit az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda, (Budapest, V., Földmivelségi minisztérium, Kossuth Lajos-tér) intézi. Kérelmével forduljon oda.

LÉGOLTALMI BESZERZÉSI FORRÁSOK**Köhler István tűzoltószergyára**

Gyár és iroda:

Budapest, X., Korponai-utca 21-20.

FLAMEX

hatóságilag engedélyezett

fa-lángmentesítő anyagra kérjen ajánlatot.

„FLAMEX” fa-, textil-impregnáló és műszaki Kft.

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5. Telefon: 316-069.

Mindenfajta légoltalmi és ipari közszerak, orvosi műszerek, segély-felszerelések

és a M. Kir. Országos Közegészségügyi Intézet által felülvizsgált és engedélyezett

MENTŐSZEKRENYEK

gyártónál:

Schoffola Ernő

gyáros és nagykereskedő

Budapest, VI., Vilmos császár-ut 53.

Közsegek részére szükséges összes légoltalmi és gázvédelmi felszerelések

Tüzloltó személyi és szakkikkek, oktató eszközök. Honi légvédelmi korszeti falitábla stb. stb.

Szalay és Társa Rt.

lég- és gázvédelmi műszaki szaküzlet

Bpest, V., Alkotmány-u. 12. Tel. 111-715

SPORTHIREK

Az idényzáró városi mérkőzésen a magyar labdarugás kettős vereséget szenvedett a bécsiaktól. A vereség lehangelő volt s annál inkább is elkedvetlenítette a nézőket, mert a budapesti mérkőzésen a bécsiek sem mutattak különösebb formát. Egyetlen góljukat is a magyar kapus hibájának köszönhetők. A magyar csapat teljesen gólképtelen volt, amit legfőként az idézett elő, hogy dr. Sárosi szomszédai nem értették meg. A „B” csapatok bécsi mérkőzésén Bécs 4:2 arányban győzött.

A magyar-német tennismérkőzésen a magyarok nyerték meg. Az utolsó játékot a németek elutazása miatt elhagyták.

A vízilabdabajnokság nyitását hétszer 50 méteres váltóúszás előzte meg. Eredmények: vízilabdában UTE—III. ker. TVE 8:0, úszásban UTE 3 p 38.4 mp, III. ker. TVE 3 p 46 mp, MAC—MESE 8:2, illetve MESE 3 p 24.8 mp, MAC 3 p 33 mp, végül FTC—BEAC 4:2, illetve FTC 3 p 37.4 mp, BEAC 3 p 41 mp.

A magyar törbajnokságban a férfiaknál Gerevich Aladár (MAC) a döntőben veretlenül győzött. A női bajnoki cím győztese vitéz Majorné Horváth Kató.

TALÁLJA KI!**SZÖREJTVÉNY**

2

S

(e=i)

A Találja ki! megfejtését a 27-ik számban tesszük közzé. A levelezőlapra írt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíznapon belül. Elkészve érkező megfejtéseket nem vesszük figyelembe. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek, előfizetőiként tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A 21-ik számban közölt Találja ki! helyes megfejtése:

HÓSOK NAPJA

Beküldte harminchért olvasónk. Jutalomkönyvet küldtünk: Tóth Imre (Püspökladány) és Bertók István (Érsekújvár) előfizetőinknek.

Vásárok jegyzéke**Rövidítések:**

o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oa. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

Június 16., vasárnap: Békés ok., Füdöpszállás oák., Zagyvarékás oák. — Június 17., hétfő: Adony oák., Békéscsaba o. szm. vásár, Jászapati oák., Kadarkút oák., Kisvárdai oák., Kocsér oák., Kóka oák., Lengyeltóti oák., Nagybaracska oák., Nemesvid oák., Tatabánya hk. (minden iparos és kereskedő szabadon árusíthat), Tolnanémedi oák. — Június 18., kedd: Apostag oák., Békéscsaba o. lóvásár, Hetes oák., Mihályi oák., Nagyörzsöny oák., Szabadhidvég oák. — Június 19., szerda: Békéscsaba ok., Kaba oák., Lenti oák., Magyarmeceke oák., Mezőkovácsháza oák., Nagykönyl oák., Olaszliszka oák., Siófok oák. — Június 20., csütörtök: Bodvaszilas oák., Pacsa oák., Süttő oák., Szarvas o. marhavásár, Tengelic oák. — Június 21., péntek: Csenger oák., Komádi oák., Szarvas o. lóvásár. — Június 22., szombat: Dömsöd oák., Makó oák., Szarvas ok.

Arany- és ezüstpénzek ára

1940 június 12.

Ezüstpénzek. 1 darab egykoronás 50 fillér; kétkoronás 100 fillér; ötkoronás 2 pengő 50 fillér; régi egyforintos 1 pengő 30 fillér.

14 karátos törtarany grammonként 6 pengő 20 fillér.

RÁDIÓ**Budapest I.**

VASÁRNAP, VI. 16.:

8:00: Ébresztő. 8:45: Hírek. 10: Rómali kath. istentisztelet. 11:15: Evangélikus istentisztelet. 12:30: Hangverseny. 13:45: Hírek. 14: Hanglemek. 15: Terményhamisítás és élelmiszerrendészet. Állattenyésztésünk teljesítményeinek emlélése. A földmivelségi minisztérium rádióelőadás-sorozata. 15:45: Szalonötös. 16:30: Előadás. 17: Hírek. 17:15: Beszélgetés a virágos rétről. 17:40: Postászenekar. 18:15: Felolvasás. 18:45: Cigányzene. 19:15: Hírek. 19:25: Bajor Gizi csevegése. 19:55: Hanglemek. 20:10: Humoros elbeszélés. 20:30: Sporteredmények. 20:40: Részletek Verő György „A bajusz” című operettjéből. 21:40: Hírek. 22:10: Hanglemek a magyar kardbajnokságról. 22:25: Jazz. 23:20: Cigányzene.

HÉTFŐ, VI. 17.:

12:10: Hegedű, ének, zongora. 13:30: Szalonzene. 16:15: Diákféltára. 17:15: Cigányzene. 18:15: Felolvasás. 18:45: Ének, zongora. 19:25: Az „Aranyhegedű-pályázat” I. hangversenye. 20:25: Székely mesék. 21: Zongora. 22:10: Cigányzene. 23:25: Tánclemek.

KEDD, VI. 18.:

12:10: Cigányzene. 13:30: Hanglemek. 16:15: Ifjúsági elbeszélés. 17:15: Hanglemek. 18: Dalok Magyarország kormányzóiról. 18:45: Katonazene. 19:25: Palló Imre magyar nótákat énekel. 20:15: A Főmértésű Kormányzó Urat születésnapján köszönti Tasnádi-Nagy András, a képviselőház elnöke. 20:25: Hangverseny. 22:10: Szalonzene. 23:20: Cigányzene.

SZERDA, VI. 19.:

12:10: Dalkar. 12:55: Zongora. 13:30: Hangverseny. 16:10: Ólomkatonák és játékbabák tarka délutánja. 17:15: Hanglemek. 18: Előadás. 18:20: Szalonzene. 19:25: Operaelőadás. 20:10: Küllői negyedóra. 22:45: Hanglemek. 23:20: Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, VI. 20.:

12:10: Szalonzene. 12:50: Hangképek a tiszafüredi új öntözőrendszer szivattyutelepének megnyitására. 13:30: Magyar nóták. 17:15: Előadás. 17:40: Cigányzene. 18: Egészségügyi kalendárium. 18:45: Előadás. 19:25: Hanglemek. 20:35: A Nemzeti Zenede évszázad ünnepélye. 22:10: Szalonzene. 23:25: Hanglemek.

PÉNTEK, VI. 21.:

12:10: Katonazene. 13:30: Tánczene. 16:15: Felolvasás. 17:15: Ének, zongora. 17:40: Előadás. 18:10: Szalonzene. 19:25: Hangverseny. 19:50: Előadás muzsikával. 20:50: „Amiről mindenki beszél”. 21:15: Tánclemek. 22:10: Katonazene. 23:20: Cigányzene.

SZOMBAT, VI. 22.:

12:10: Jazzhármás. 12:55: Szórakoztató zene. 13:30: Hanglemek. 16:15: Felolvasás. 17:15: A falu dalai. Mind-szenthy Ödön magyar nótákat énekel. 18:15: Rádióposta. 18:45: Zongora. 19:25: Tangóharmonika. 19:45: Közvetítés az orosházi apróipar tartásáról. 20:15: Nehéz napok, könnyű dalok (1914—1918). 22:10: Cigányzene. 23:20: Tánclemek.

Budapest, II. 1940 június 18., délután 19:25: Mezőgazdasági félóra. — Június 22., délután 18:45: Mezőgazdasági félóra.

VÁSÁR ÉS PIAC**GABONATÓZSDE**

Készárupiac: Buza: tiszavidéki, felsőtiszai, duna-tiszaközi, fejérmegyei, dunántúli és kisalföldi 77 kg-os 20.25, 78 kg-os 20.75, 79 kg-os 21.05, 80 kg-os 21.25. Rozs: pestvidéki 16.60—16.85, más származású 16.80—17.05. Sörárpa: kiváló 22.60—22.85, prima 21.60—21.85, sörárpa 20.60—20.85. Takarmányárpa: Ia 65—66 kg-os 16.80—18.85, középminőségű 18.10—18.35. Tengeri: tiszántúli állomásról 24.65—24.75, egyéb állomásról 24.50—24.65 P mm-ként. Takarmányliszt: Finom buza 14.80—15.10, 8-as takarmányliszt 17.05—17.85 P mm-ként, helyt Budapest, zsákostul.

Magpiac. Árak helyt vidéki vasútállomás, 100 kg-kint, minőség szerint: biborhere 95—107, tavaszi búkköny 58—68, csillagfűrt, fehér, lapos 22.75—23.25, kö-

les, fehér 43—48, vörös 40—42, egyéb 37—38, uradalmi kék mák 164—166 P. Abraktakarmány. Árpakorpa 13.25, borsóhéj 18.25, buza 14.50, napraforgópogácsa 19.50, lenmagpogácsa 20.50, földmagpogácsa 20.50, kókuszpogácsa 20, repcepogácsa 16.50, szárított répaszelet 12.00, rozskorpa 14.50, melasz 10, haliszt 45 P mm-ként.

Takarmány. Rétszéna Ia 6 10—10.20, IIa 9—9.50, IIIa 8.40, lucernaszéna, új 11—12.20 P mm-ként.

Vágómarha. Blka, tarka Ia 90—94, IIa 80—88, ökör, magyar IIa 76—92, IIIa 48, tarka Ia 101—107, IIa 76—100, IIIa 56, tehén, tarka Ia 90—100, kivételesen 104, IIa 65—88, IIIa 50—64, bi-valy, IIIa 41—46, növendék 51—54, ki-csontozni való 34—46 fillér kg-ként, élő-súlyban.

Borjú. Ia 104—108, IIa 90—103, IIIa rendű 64—88 fillér kg-kint, élő-súlyban.

Tenyészmárhák és jármosökrök. Ia belföldi jármosökrök és beállítani való tinó (tarka) 580—650 kg-os 80—84, tinó 500—580 kg-os 76—82, Ia belföldi jármosökrök és beállítani való tinó (fehér) 80—84, 1½ éves üsző 80—84, 1½ éves tinó 80—84, fiatal friss feűs tehén 90—100 fillér kg-kint, élő-súlyban.

Sertés: Ia uradalmi 141½—142, IIa uradalmi 139—140, Ia szedett 132—138½, IIa szedett 120—130, IIIa szedett 104—118, Ia öregsértés 120—134, IIa öregsértés 98—118, angol tókesértés 130—136 fillér kg-ként, élő-súlyban.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 190, sózott 190—220, füstölt 220—260, háj 204, tepertő 180—240, sertészsír, helybeli 198 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás: Élő baromfi: Tyúk 300—500, csirke, ujdonság 180—350 fillér darabonként. Leölt baromfi: Tyúk 180—260, csirke, ujdonság 440—550, ruca, hizott 200—260, lud, idel 300 libamáj, nagy 600—800, kcsli 400—600 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 11—12, fő-zótojás 9—10, apró 9—11 fillér db-ként.

Lóvásár. Könnyebb kocsi (hintós és jukker, stb.) 750, igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 500—550, igás kocsi (könnyű nyugati fajta) 260—520, alárendelt 90—250, vágó 70—300 P drb-kint.

Tej és tejtermékek: Teljes tej 32, le-főzött tej 10—12, tejszín 240, tejfel 130 fillér literenként. Centrifugált vaj 390, főzöttvaj 320—360, tehénturó sovány 70—80, juhturó 200—260, kevert turó 180—200, juhsajt 240—260, trappista 240—280 fillér kg-ként.

Zöldség: Sárgarépa 6—20, petrezselyem 4—20, kevert zöldség 180—220, zeller 150—220, kalarabé 4—16, karfiol 140—220, vöröshagyma, makói 19—32, zöldjével 2—10, fokhagyma 30—40, fejeskáposzta 180—150, kelkáposzta 64—130, fe-jassaláta 4—13, torma 80—140, burgonya ujdonság 34—64, Güllüba 14, öszirózsa 14, nyári rózsa 15, Ella 12—13. Tömör csiperlegomba 180—340, szegfűgomba 200—280, uborka, ujdonság 76—140, zöldpaprika, apró hegyes 10—25, nagy, tölteni való 20—56, tök, főző 100—140, paradicsomkonzerv 50—70, zöldbab 500—700, zöldborsó, hüvelyes 40—76, spárga vastag szálu 100—160, közepszerű 60—120, vékony 40—70, sóska 36—64, paraj, tisztított 36—60 fillér kg-ként. Hónapos-retek csomónként 4—14 fillér.

Burgonya: A Belföldi Burgonya Kereskedelmi Egyesülés június 12-én a termelőknél budapesti paritásában újtermésű új burgonyáért, elsőosztályú étkezési minőségre válogatott rózsáért és Güllübaért kg-ként 38, 2 centiméternél kisebb apró burgonyáért kg-ként 24 fillért fizetett.

Szész. A szeszgyedáruságnál az összes szeszféleségek forgalma a múlt heti keretek között mozgott, az árak változatlanok.

Gyümölcspálinka. A gyümölcspálinkapiacra e héten csendesebb volt a forgalom. A törkölypálinka 4.80—4.90, a scprőpálinka 4.80—4.90, a szilvórium 5.10—5.20, a barackpálinka minőség szerint 7.50—8, a magasfokú borpálinka 6.60—6.80, az alacsonyfokú 6.40—6.50, az avt-nálási célokra való 3.75—3.80 pengőig terjedő áron kelt 10,000 literfokkonként, III. táblázat szerint + 4% forgalmi adó.

Borpiac. A borpiacra a helyzet lényegében változatlan. A kínálat a termelők részéről tart, de a kereslet miatt az árak a múlt héthez képest egy fokkal szilárdabbak. Az Alföldön a kistermelők-nél a borárak 2.9—3.2 fillér között változnak. Az exportörök részéről az érdeklődés nagyobb arányú, ez azonban egyelőre a vásárlásokban még nem érezteti hatását.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSEG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.